

V R T E C.

Izhaja
1. dne
vsacega
meseca
na celej
pôhi in
stoji za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
hiš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 12.

V Ljubljani 1. decembra 1876.

Leto VI.

Najprisrčnejši otrek.

(Sofiji Kochovej.)

Kakó je v presvetih nebesih lepó!
Svetlobe se božje naslaja okó;
V cvetlicah, ki zláte po vrteh dišé,
V otročje so angeljci zbrani igré.
Nekdáj k igrajóčim pristópil je Bog,
In radosten, sredi nebeskih otrók,
Krilátca krotkósti premíle dobil:
Prijáznejši, ljubši vseh drugih je bil.
A On, ki pozémeljskih níkdar ljudij,
Mogóè in dobroten, pozabil še nij,
Krilaten nedolžnemu rekel je zdáj:
„Ostavi, moj ljubec, presveti naš ráj!
Jaz mater na zemlji preblázeno znám,
Nje rókama v skrb te ljubečo podám;
Oznani jej, kakšno je čaka nebó,
Veselje, tešilo jej bódi sladkó!“
Na pót se krilátec odpravljal takój,
A dom še poprej si ogledal je svój.
Kakó se okróg je ozíral svetló,
Kakó se iz raja odtrgal težkó!
Tedáj čudovitih prijel se očés
Za vselej je kosec mu sinjih nebés.
Ko jemlje slovó po nebeskih vrtéh,
Cvetlice na jok se držijo po tléh;

Na usta in lici mu rože hité,
 Da vedno bi támkaje bile cvetné.
 Izkóplje se v rósi, ter bél, kakor dán,
 Z nebesko svetlobo stoji obsiján;
 Poljubi ga Bog še in blagosloví —
 Otrók najprisrčnejsi k zemlji zletí!

Lujina Pezjakova.

Božičnica.

Le še nekoliko dni je manjkalo do božica, do ónih veselih praznikov, katerih se otroci vsako leto tako zeló veselé. V Hruškovci, nekej vási na Dolenjskem, imeli so že malo ne v vsakej hiši vse polno zelenega smerečja in borovja, da si ž njim nakítijo sobe o veselih božičnih praznicih. Otroci so že potrebne stvari pripravljali za jaselca, delali so golobee in rezljáli zvezdice. V kotu nad mizo je že povsod stala polica, da postavijo na njo éedno narejen hlevček, okoli njega pa ovčke in pastirce. Na Tomažev semenj so prišli kramarji iz vsih slovenskih krajev v Hruškovec ter so prinesli na prodaj različnih sv. podob za jaselca, pisanega papirja, zlate in sreberne pene itd. Sv. Tomaž je bil *patron domače farne cerkve*, zatorej je vsako leto na ta dan velik semenj v Hruškovci. Za noben drug semenj niso otroci toliko marali in toliko novcev hranili, kakor za Tomažev semenj, katerega so se že celo leto poprej veselili.

„Ako sv. Tomaž za božične praznike ne prinese potrebnih stvari, potem z Bogom veseli božič!“ — Tako je zdihoval Nožarjev Martinek na Tomažev večer s svojim bratcem Francetom in sestricama Barbko in Marijco. Kramarji pospravijo svoje blagó in otídejo vsak k sebi, tudi ljudjé se razidejo, le tu in tam po krémah se čuje še petje veselih kupcev in kramarjev, veselečih se dobre trgovine. Nožarjev Martinek si je kupil za zadnje krajcarje, ki jih je dobil od tujega gosp. duhovna, kateremu je stregel pri sv. maši, nekoliko najpotrénnejših podobic za jaslce. Dete Jezuščka, mater Marijo in sv. Jožefa, to je imel še od lantskega leta, a zelenega mahú je dosti na sosedovem hlevu, in tako, ako Bog da zdravje, bo vsaj nekaj božiča v hiši. Zlatá in srebrá, tega sicer nij pri hiši, pa saj se tudi Jezus nij rodil v zlatej in srebrnej postelji, nego na priprostej slamici, — tako je tolažila žalostnega Martinka njegova sestra Barbka.

Ali to nij bila vsa žalost. Zbolela je mati, jedina podpora in tolažba dobrim otrokom. Oče Nožar je bil kmet, poštena in čestita duša. Umrl je lani. Zapustil nij nič družega nego ubožno kóčo in majheno njivo, katero je mati lani prodala, da je plačala že tri leta zaostali davek. A to leto so bili posebno slabi časi za Nožarjevo obitelj: od vseh strani mnogo nadlog in nesreče. *Pred štirinajstimi dnevi jim je odnesel nekdo purana, to jedino blagó, z dvoríšča; a ravno dva dni pred sv. Tomažem, prišla je žalostna vest v hišo, da je materi Nožarki umrla sestra, stara vdova nekega érevljarja, ki je živel v bližnjem mesticu, kakih šest ur hodá od vasi Hruškoveca.*

Nožarkini otroci so se zeló jokali po teti; in kaj se ne bi? saj jim je bila ona vselej dobra in mila, ter se jih je večkrat spominjala, posebno o večjih praznicih. In tako so to leto izgubili še to jedino nado, — kakor da bi se jim nesreča hotela to leto pokazati v najžalostnejšej podobi.

Nij bilo niti moke, niti mastí, niti mesá, niti masla, niti novcev pri hiši, pa tudi ne polenca drv, kar je vendar najpotrebniše v vsakej hiši po zimi. In kako bi bil potlej človek vesel, ako še drv nema pri hiši!

Mati pokašljuje na klopi za pečjo, Martinek toži, da nema črevljev za zimo, Francek pripoveduje, da mu so hlače strgane, Barbka nema tople obleke, a Marijca joka, da jo zébe v noge.

Približa se sveti večer ali bádnjek, ta toliko veseli dan v katoliškej cerkvi. Še vsako leto so se tudi Nožarjevi na ta dan prijetno veselili, nu letos je pri njih zgolj tuga in žalost.

„Da nam je saj mati zdrava,“ vzdihne Francek. „In ko bi imeli vsaj nekoliko drv, da si zakurimo peč,“ pridene žalostno Marijca, ki si je od mraza stiskala roke pod zástor.

Mati je ležala v postelji in bi rada vstala, ko bi bila soba topla.

V tem trenutku stopi Martinek v sobo, ki je bil najstarejši med Nožarkinimi otroci, in reče: „sosed Novak mi je rekel, da nam rad posodi svoje male sani, ako hočemo iti v srenjski gozd po drva.“

„Idimo, takój idimo,“ reče Francek.

„Tudi me dve greve z vama,“ rečete jednoglasno sestri Barbka in Marijca.

„Idimo, idimo,“ zavpijejo otroci vsi skupaj, ter se spravljajo na pot.

Martinek otíde iz hiše in za nekoliko trenutkov so že sosedove sani zunaj pred vrati.

Mati je s postelje gledala dobre otroke. A kaj naj jim reče? S čim naj jih tolaži?

Predno otídejo, poljubi vsacega na čelo in reče s slabim glasom: „idite, otroci, v božjem imenu! Dobri in vsemogočni Bog naj vas čuva in vodi ter vas zopet zdrave in srečne pripelje v moje naročje. Ne žalostíte se, da ne moremo letos svetega večera onako godovati, kakor ga smo prejšna leta. Sirote ste, očeta nemate več, a mati vam leži bolna v postelji. A vendar še niste najubóžnejši, dokler imate mater živo. Molite in prosite Boga za moje zdravje, in nadejam se, da nas ljubi Bog tudi zdaj še ne zapustí.“ To rekši poljubi zopet vsacega na čelo.

Žalostni otídejo otroci s sosedovimi sanmi v srenjski gozd, da bi si poskali drv za kurjavo. V farnem zvoniku je udarila ura ravno 12, ko so šli ubogi Nožarkini otroci lačni in žalostni memo cerkve. Drugi otroci so se o tem času spravljali h kosilu, a Nožarkini otroci so šli s solznimi očmi ravno zdaj v — gozd po drva.

Oj, otroci, kako srečni ste, ki vam se nij treba boriti z mrazom, lakoto in drugimi nezgodami!

* * *

Srenjski gozd je bil od vasi Hruškovca dobro uro oddaljen. Po zimi je malokdo zahajal v ta gozd, in ker je nekaj dni poprej zapadel sneg, treba je bilo ubožnim otrokom tudi dve uri, predno so prišli vanj. Na nekaterih krajih jim je bilo treba celó debel sneg gaziti.

Ko pridejo v gozd, pokažejo se jim zopet nove nadloge in nove težave. Nič niso imeli pri sebi, s čemur bi si suhega véjevja laže nabrali izpod debelega snega. Martinek in Francek sta se morala zeló spenjati, predno sta nabrala vsaj nekoliko suhljádi. Nečem vam obsírno naštevati vseh težav in nadlog,

s katerimi so se imeli dobri otroci boriti v gozdu, ker vem, da ste tudi vi dobri in usmiljeni, pa bi marsikateremu zalesketala solzica v očéh; a čemu bi vam napravljajal toliko žalosti? Samo to naj vam povem: Vi, ki imate srečo, da živite pri svojih dobrin stariših in se z njimi prijetno razgovarjate in igrate, vi niti ne znate, kaj je nesreča, kaj so nadloge in težave. Stariši so otrokom največje bogastvo.

Bilo je že pozno po poludne, da reče Martinek v gozdu: „mislim, da bode dosti drv za danes; idimo, da zdaj naložimo na saní, kar smo nabrali.“ Otroci radi storé, kar jim je rekel Martinek. Saní so bile dobro obložene in še je ostalo nekaj drv, katere poveže Marijca v breme in jih zadene na glavo. Martinek in Barbka vlečeta saní, a Francek, siromak nekako najbolj ozébel, poriva od zadej, da bi bratu in sestrici saj nekoliko olajšal njiju težko breme.

Že je začelo zmrzovati. Nebó jasno kakor ribje oko bilo je znamenje, da bode lepa noč nocoj. In katero človeško srce bi se ne radovalo lepe božične noči, v kateri ves

krščanski svet slavi rojstvo našega odrešenika Jezusa Krista. Bilo je vse tiho in mirno, samo sneg je škripal pod sanmi in pod nogami ubožnih, pa dobrih otrok.

Prišedši do Lipnikove njive, od koder se je videla vsa vas Hruškovec, vzdihne Martinek: „oh, ko bi nam saj mati ne ležala v postelji, bil bi vse drugače vesel, ali bojim se, da sirota ne vstane te praznike s postelje.“

„Obljubila nam je, da vstane,“ reče Barbka. To potrđita tudi Francek in Marijca.

„Počakajte malo!“ reče Martinek, „slab sem in ne morem več dalje. Odpočijmo si malo tukaj.“

Saní se ustavijo. Martinek si obriše pōtno čelo. Potí se je siromak kakor bi bilo sredi leta.

„Poslušajte me,“ reče, vzemši si kučmo z glave, „zapisano stojí, da molitev oblake predere. Ali bi ne bilo dobro, ko bi tukaj malo molili in se priporočali ljubemu Jezusu, ki pride nocojšno noč, da odreši svet?“

Brata se odkrijeta in lepo pobožno molita. Marijca odloži bréme in móli s povzdignjenima ročicama. A isto tako tudi Barbka.

Naposled izpregovóri Martinek in reče na glas: „Bog daj, da bi našli mater zdravo in veselo!“

„Amen!“ odgovoré otroci in nekako navdušeno hité proti dómu.

*

Bila je že temá, da pridejo otroci v vas. Nikogar nij bilo zunaj na cesti, vse se je že pripravljalo v gorkih sobah za sveti večer. V Nožarkinej hiši nij bilo lúci. Slaba tolažba našim otrokom!

Dospevši pred hišo, odloži Marijca svoje bréme; Martinek in Barbka se izprežeta od saní ter vsi skupaj naglo hité v hišo. Ali kako se prestrašijo, vidéč, da je soba zaklenjena. Trkajo na vrata in kličejo, ali vse zamán; nihče se ne oglási.

Nekakšen čuden strah se polasti dobrih otrok, ki niso znali, kaj bi storili in kje bi iskali matere.

Da bi se jej le ne bilo kaj hudega zgodilo! Ali znabiti nij hotel dobri Bog uslišati njih vzdihljejev in njihove pobožne molitvice? Ali je znabiti že poklical njihovo mater k sebi v angeljsko naročje? Znabiti, da se njihova mati že raduje s pokojnim očetom góri v svetih nebesih!

Oj, to so pač žalostne misli!

„Mati! zlata naša mati! odprite! Evo nas, smo že domá! Pripeljali smo dosti drv, da zakurimo peč!“ — tako so vpili otroci zunaj pred vrati.

Vse zamán. V hiši je vladala grobna tišina. Otroci sedejo na hišni prag in jokajo, samo Martinek, kakor da bi se bil nekaj spomnil, skoči po konci in naglo teče v vas.

Brž ko ne, šel je, da povpraša po materi.

* * *

V županovej hiši je bilo ta večer nenavadno živo. Zbralo se je dakako tudi pred hišo nekoliko radovednih žensk, katerim nij bilo dopuščeno v sobo, ker oče župan je vselej zaprl vrata, kadar je imel s kom kako važno, službeno opravilo. A ljudje na kmetih, posebno ženske, radovedne so, in zbirajo se rade pred županovimi vrati, da bi slišale, kaj in s kom ima oče župan opraviti.

Tudi naš Martinek stopi v družbo radovednih žen. Pri dosti razsvetljenem oknu ugleda svojo — mater, ki je stala pri županovej mizi. Poleg nje je stal domači gospod župnik in še neki na gosposko oblečen človek, katerega Martinek poprej še nikoli nij videl.

Oče župan razvije veliko pismo, iz katerega vzame nekoliko papirjev, ki jih izroči tujemu gospodu.

Martinek zunaj pod oknom stojéč, vidi, da tuji gospod pismo bere in prebravši ga, podá ga gosp. župniku, kateri ga tudi bere. Dalje vidi na mizi tudi tinto in peró, vidi, kako njegova mati s tresočo roko prime za peró, da nekaj zapiše, kar je pa moglo biti zelo kratko, ker komaj je prišla za peró in nekaj potéz naredila, takój ga zopet odloži. Videl je prav dobro, da tudi župnik in tuji gospod primeta za peró ter nekaj podpisujeta, a naposled podajo vsi njegovej materi roko in zdi se mu, kakor da bi se bila njegova mati veselo nasmejala.

„Moj Bog, kaj se vendar godí tukaj! Tega ne verjamem, da bi bila moja mati kaj hudega storila! A moralo se je vendar nekaj posebnega zgoditi, da danes, na sam badnjek ima župan z mojo materjo opravka.“

Martinek se je tresel od strahú.

Vrata se odpró. Radovedne žene se razidejo. Kaj se je dalje godilo, Martinek nij mogel videti, ker je tudi on ves osupnen naglo otišel domóv.

Bratec in sestrici ste mu zaspale na hišnem pragu. Saní so stale pred hišo naložene z drvni kakor poprej, in tudi Marijčino breme še nij bilo razvezano.

Martinek je ravno hotel poklicati spečega bratca in sestrici, ali v tem trenutku sliši župnikov glas: „zaupajte na Bogá, on je najboljši oče zapuščenih sirot!“ in — mati stopíjo v vežo.

„Mati!“ zavpije Martinek ter jo objame in poljubi. V tem se probudé tudi ostali otroci ter veselo skočijo k materi.

Malo časa in bili so vsi v sobi.

Sveti večer so Nožarjevi godovali tako veselo, kakor malokdo v vasi Hruškovi.

Nožarka je pri županu podpisala prejemnico, vsled katere je po oporoki svoje sestre, dobre tetke naših otrok, prejela nekoliko zlatnikov (cekinov) in državno srečko. V oporoki je stalo zapisano, da se srečka v božično darilo ima izročiti na sam bádnejek Nožarkinim otrokom.

V oporoki je stalo od besede do besede ovako: „Dolgo sem štédila (varovala) novce, da kupim jedno državno srečko otrokom svoje ljube sestre v Hruškovi. Znabiti da Bog usliši moje molitev, znabiti da ravno ta srečka prinese obilo sreče Nožarkinim otrokom. Ako se kaj tacega zgodi, potlej si naj otroci dobiték jednako razdelé med seboj, ker so vsi jednako dobri in pridni. Svojej sestri pa zapustim nekoliko zlatnikov, želéč jej, da bi še dolgo let živila s svojimi dobrimi otročiči v zadovoljnosti, sreči in veselji.“

In res se je želja pokojne tetke izpolnila. Že na novega leta dan je bila izvlečena številka, ki je stala v rudečem okvirčku na podarjeni srečki, in Nožarkini otroci so dobili deset tisoč goldinarjev, kar je gotovo lepo premoženje. Vsa vas se je čudila temu zares prečudnemu dogodku, a nihče nij zavidal te nenadne sreče Nožarkinim otrokom, ker vsak jih je ljubil in imel rad.

Tudi pozneje še v srečnih časih je rekla mati večkrat svojim otrokom: „otroci! bodite dobri, delovni in poslušni, ter ne pozabite nikoli Boga, da tudi on vas ne pozabi!“

Nožarkini otroci so že davno pomrli, a njihovo življenje naj bode v izgled vsem dobrim otrokom, katerim od srca želim prav srečne in vesele božične praznike.

Ljud. Tomšič.

Pismo sv. Miklavžu.

I.

Temni, sneženi oblaki so preprezali obnebje. Gore, doline, lesovi, vasi in vrtje — vse je bilo preoblečeno v zimsko obleko. Sneg je šel. Veter je vlekel in čudno sukal snežinke v zraku. Mrzlo je bilo, da si človek skoraj iz sobe nij upal.

Bilo je po póludne. Gospa Amalija je stala s svojimi učenkami pri oknu in gledala, kako se snežinke zaletujejo na okna, ključóč po šipah, kakor bi ljudi prosile gostoljubnega sprejetja.

Gospa Amalija je bila vsem priljubljena osoba v mesticu. Zvali so jo sploh le „mater Amalijo“, ker je užé marsikomu dajala dušno hrano in je imela zares pravo materino srce do otrók. Prav radi so pošiljali roditelji svoje otroke k njej v poduk in odgojo. A deklice so tudi ljubile svojo učiteljico in so marsikak lep nauk vpletle v nogavice in marsikako lepo povest všile v srajco ali ruto, kar je tudi potem še, ko nij bilo več nobenega sledú o takih predmetih, živele v nežnih sreih mladih gojenk.

„Kaj ménite?“ — dejala je gospá Amalija svojim najmanjšim učenkam ónega po póludne — „kaj ménite, ali vam bode kaj prinesel sv. Miklavž? Ste li užé kaj prosile? — Prosimi je treba, česar ne zaslužímo!“ —

Pri zadnjih besedah se deklice nekako čudno spogledajo; a jedna se oglasi in predrzno reče:

„Jaz sem bila skoraj zmirom pridna in tudi kaj zazlužim!“

Učiteljica z glavo majáje in smehljáje odgovori:

„Skoraj zmirom — skoraj — to se pravi, da vendar le ne zmirom!“

A sv. Miklavž je vaš dober prijatelj in rad odpušča male pregreške. Torej vam svetujem, da mu razodenete vsaka svoje želje pismeno; jaz hočem prositi za vas!“

„O, če mati Amalija prosijo za nas, potem bo gotovo kaj!“ — rekle so deklice veselo.“

„Poslušajte me!“ začne čez nekaj časa zopet gospa Amalija. „Napravite ovako: Vsaka naj piše sv. Miklavžu pismo — saj znate užé lepo pisati; in v pismu naj pové svoje želje — a to razumno in pohlevno! Potem naj izroči vsaka svoje pismice meni in jaz je pošljem sv. Miklavžu. Videli bomo, če nas usliši! Kaj ne, da bi ne bilo slabo tako?“

„Dà! dà! tako napravimo!“ vskliknejo vse deklice jednoglasno.

„Torej prinesite užé jutri vsaka svoj listek, ker sv. Miklavž in angeljci imajo dosti opravila. — A zdaj se vrnimo zopet pridno na delo!“

Veselo se deklice poprimejo dela. Vsaka užé zdaj misli na to, kako bode pisala sv. Miklavžu. Drobní prstki se hitro sučejo pri pletívu, pa tudi glavice se stikajo skrivnostno šepetajóé. — Samo jedna tiho in mirno sedí tam doli v kotu. Zamišljeno zré v svoje delo, a njene ustne nijso mirne: vedno se jej gibljejo, kakor bi se na pamet učila pismo. To je bila Rozka, malo nespretna in počasna, pa tudi nekako okorna v mišljenji.

Po končanej šoli so deklice hitele domóv; vsakej je bilo na obrazu videti, da srce nekaj posebnega čuti, da je glava polna misli. Rozka je vsa zamišljena stopala proti domu; nikamor se nij ozrla, šla je počasi in previdno, kakor da bi se bala s hitrim stopanjem dobre misli v glavi zatreti. Domóv prišedši, hitro povzije svoje kosilce ter se potlej umakne v svojo sobico, da bi pisala pismice sv. Miklavžu. Hotela je pisati prav počasi, in vse prav lepo in čedno narediti. Skoraj v mrak je sedela pri svojej mizici. Končavši drobno pismice, vstane z zadovoljnim obrazom, rekoč: „nu, zdaj bode užé nekaj! Ta črka tukaj je res malo predolga, a sv. Miklavž nij tako natančen!“ — Prečitala je pismice še jedenkrat, da bi kakega pogreška ne prezrla in ne pozabila kakega znamenja. Pismo se je glasilo:

Preljubi sveti Miklavž!

Ti gotovo znaš, da je moj bratec Stanko bolán. Meni je zeló težko, da mora večkrat sam v sobi biti in se dolgočasiti, ko jaz otídem v šolo. Zeló bi ga rada malo razveselila. Prosim te torej, prinesi mi zanj kako piščalko, da bo kar zapiskal, kadar bo hotel mater poklicati. Oh, prosim te, izpolni mi to željo! — A jaz bi, se vé da, še nekaj rada imela: hlačice za malega Stanka. Saj v hlačice nij treba mnogo blagá, majhen je še, komaj dve leti star. Pa žepi naj bi tudi bili, da se ne prehladí, kadar se ozdravi! O sveti Miklavž! prosim te, prinesi mi vse to za mojega bratca in izprosi mu ljubo zdravje!

Tvoja pokorna

Rozka.

Pristavek. Oprosti mi, da sem te toliko prosila.

S pristrčno sladkostjo in otročjim veseljem zgame zdaj Rozka pismice skupaj, zapečati je s pečatnim voskom in skrije v miznico. Potem veselo priskače k Stankotu, poljubi ga in tolaži: „Stanko, bodi vesel, kmalu pride sveti Miklavž! Jaz nekaj vem!“ Stanko hoče skrivnost vedeti, a sestrica mu je neče razodeti.

Druzega jutra se otroci zberó pri gospej Amaliji. Ta jim smehljaje se pobere pisma. Rozka je bila zadnja, torej njeno pismo na vrhu. Gospá jim obljubi, da hoče vsa pismica položiti po noči na okno, kamor je bodo prišli iskat angeljci, da je izročé sv. Miklavžu.

II.

Zaželjeni dan sv. Miklavža pride. Vso noč so deklice sanjale, kako nocoj sv. Miklavž z angeljci potuje po širocem svetu in oblagodarja pridne otroke; zná se, da tudi one niso bile izvzete iz vrste takih otrok, katerim sv. Miklavž pridnost plačuje. Oj, kako težko so pričakovale jutra! — Komaj se zdani, užé vstanejo, oblečejo se in pridno molijo. Srce jim nemirno bije, kolikor bolj se bliža óno trenutje, da bodo obdarovane. — Ura bije. Vse hití z velikim veseljem v šolo. Vsem je nekako tesno pri srci, ko čakajo zunaj pred durmi Amalijnega prihoda. — Zdajci se odpró duri — in gospá Amalija stoji v njihovej sredi. Užé na obrazu jim je brala notranje občutke, in da bi jim poprej naredila sladko veselje, odprè jim vrata v veliko sobano. — Jejmini! — srcé jim je skoraj vzkipélo, ko ugledajo na mizi vse polno prekrasnih daróv. Vsako oko gleda poželjivo na svoj zaželjeni dar. Oj koliko lepih punčik je razpoloženo tam po vélikej mizi, tudi kuhinje z mičnim orodjem ne manjka; ondu so zopet lepi trakovi, suknjice, črevejljčki, nogavice — vse, prav vse, kar so deklice sv. Miklavža prosile, stoji ondu na velikej mizi. Kdo bi se mogel nagledati vseh teh lepih stvari! Veselje otroško bi bilo polno, ako bi se smele samo dotekniti nežne ročice vseh lepotij. Ali gospá Amalija nij dopustila tega. Še celó stara ura na steni je z nekako posebno dobrovoljnostjo gledala na to veselo kretanje in gibanje otrok ter se je ustavila sama ob sebi.

Za otroci so se drenjale matere, da bi se veselile veselja. Jedino le Rozkine matere nij bilo, ker je morala domá čuvati Stanka.

Zdaj se prične razdelitev. Gospá Amalija pokliče vsako učenko posebej k mizi in jej izročí dar sv. Miklavža. — „Glejte no, ravno to, kar sem prosila, prinesel mi je sv. Miklavž,“ tako so govorile deklice druga za drugo, in poskakovale od veselja.

Skoraj vse deklice so imele užé polne roke, samo Rozka še nij dobila svojega darú. Nekako boječe je gledala na mizo. Zdaj pokliče gospa Amalija tudi njeno imé. Otroci se na ves glas zasmejejo. Učiteljica je zapiskala na piščalko in držala je mične hlačice k višku. — Sram je bilo Rozke. Boječe stopi iz drénja in součenke so jo morale skoraj porivati k mizi. Zaničljivo posmehovanje njenih součenk jej je globoko ranilo srce in bridke solzé so jo oblile, ko je stala pri mizi.

Tudi gospéj Amaliji nij bilo všeč obnašanje obdarovanih deklic proti Rozki. Ali óna je znala takój zatreti zaničljivi smeh. Sočutno jej obriše solzice iz oči, poljubi jo in reče: „ljuba moja Rozka! Sveti Miklavž te prav lepo pozdravlja, ker niji nič prosila za-se, ampak vse le za svojega

bratca. Veliko veselja je imel nad tvojim pismom. Zatorej pa tudi tebi pošlje dar; le poglej, to lepo, zlato knjigo!"

Rozko od veselja zopet oblijejo solzice, ki so pa ves smeh njenih součenk poplavile. Prijazno se jej nasmejejo in čestitajo k lepemu darilu.

Bogato obdarovane deklice hité zdaj veselo domóv, a najveselejša je bila — Rozka. Brž, ko domóv pride, hotela je razveseliti Stanka, a soba je bila prazna. Hitela je v drugo sobo in tam je našla bratca v materinem naročji — zdravega. Oj veselje! — nove hlače in piščalka! Vrhu tega še preljubo zdravje! Stanko nij mogel zvečer v posteljo, predno nij še jedenkrat zapiskal in potlej še jedenkrat — jedenkrat tudi Rozka — in jedenkrat še celó — presrečna mati. — O da bi zmirom piskala ta piščalka in pela — bratovsko ljubezen!

D. Majarón.

Kje je blagi, rajski čas!

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko bil sem majhen déček jaz,
Po domovini sem hodéval,
Vesele pésence prepéval?
Ko še v nedólznosti sem bil,
Metúljce pisane lovil;
Ko támkaj v ribniku pri góri
Še čakal ribic sem ob zóri?

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko smo roditelja in jaz
Na véčer šétat se hodili,
Dovóljni vsi se veselili?
Ko moja draga mámica
Nebeske zvezde kázala,
In drazega Bogá molíti
Učil me oča je čestíti?

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko še s prijátelji sem jaz
V učilnico vesel zahájal,
Koristnih ukov se navájal?
Nikjer jih nij, nikjér jih nij
Nedolžnega detinstva dnij!
Zamán po njih sedáj vzdihújem
Mladénič zálostén na tujem.

Janko Leban-Libijanski.

O t r ô k u.

Spávaj, sládkí otročiček!
Angelj božji brani te;
Srce máternje pri tebi
Čuje in radúje se.
Blágor tebi, ki zakrita
Še ti je bridkóst svetá;
V rádoti žaré ti lica,
Srce zálosti ne zná.

A nedolžna doba mine,
Čas veselja in mirú;
Skóraj svét odprt ti bode,
Poln pregréšnega sladú.
Spávaj v miru, sladko déte!
Roka božja krije te;
Angeljček nad tóboj čuje,
In radúje mati se.

Savo Zorán.

Avstrijska zmaga na morji ali bitka pri Visu.

Užé mnogo poprej, nego se je začela vojska 1866. leta z Italijo in našim cesarstvom, govorilo in pisalo se je o tem, da Italijani nameravajo udariti na Dalmacijo in si jo prisvojiti. Italijani so mislili, da je to lahka stvar, in da jim bo sreča tudi zdaj tako mila, kakor jim je bila v boji pri Solferinu 24. januarja 1859. leta. Mnogo so si obetali od svojih vojnih ladij, s katerimi so se tako bahali, da je svet mislil, da v enem hipu bode italijansko brodogvej pokončalo avstrijsko. Ali strašno so se varali! V boji pri Visu je avstrijsko brodogvej tako slavno zmagalo, da ta zmaga ostane zapisana v zlatej knjigi avstrijske povestnice. Italijani so bili namreč vso svojo pozornost obrnili na

otok Vis (italijanski Lissa). Vis leži po daljavi nekako v sredi jadranskega morja, po širokosti pa ob dalmatinskem obrežji. Ne daleč od Visa leži otok Hvar in drugi manjši otoci. Vis je posebno zaradi tega znamenit, ker ima največjo in najlepšo loko v jadranskem morji; pravijo, da bi v tej loki lahko stalo vse avstrijsko in italijansko brodogvej. Za otok Vis so se poganjali užé 1811. leta Angličani in Francozje, ali vse zamán! Naše brodogvej jih je še vselej premagalo in zapodilo; a to se je zgodilo tudi ošabuim Italijanom 20. julija 1866. leta. Naši vrli bratje Dalmatinci, ki slovó po vsem svetu za najboljše pomorščake, oteli so Vis sovražnikovim rokam in potolkli lákome Italijane, katerim so naredili mnogo škode, a sebi in avstrijskemu brodogveju so pa pridobili veliko slavo.

Poveljnik avstrijskemu brodogovju je bil Tegetthof (rodóm Štajerc), a italijanskemu neki Persano. Dné 19. julija proti póludne je udaril sovražnik na dalmatinski otok Vis in je začel bombe metati v mesto. Italijani so imeli mnogo več ladij nego naši; imeli so preko 30 vojnih ladij, mnogo parobrodov in železnih oklopníc (Panzerschiffe). Naše vojne ladije so se nemudoma podale v tek od Fasane proti Visu. Razven parobrodov so vse naše ladije bile oklópnice t. j. z debelimi železnimi plóčami okovane ladije. Na ladijah pa so častniki in vojaki užé komaj čakali, da se udarijo s sovražnikom. Vsi so bili polni zaupanja v svojega hrabrega in izkušeneга poveljnika kontre-admirala Tegetthofa.

Druzega dné proti 10. uri pred póludne zagledajo naši sovražnikovo brodogovje. Tikoma nad otokom je stalo na boj pripravljeno. Bitka se je začela ob tri četrt na deset pred póludne in je trajala do dveh po póludne. V tej krvavej bitki je naše brodogovje poškođovalo Italijanóm dve najlepši oklópni ladiji; a njihovo največjo vojno ladijo pod imenom „Re d' Italija“ so naši tako prestrelili, da je v dveh minutah s 700 vojaki utonila v globočini morja. Samo lesovje in kakih 200 mornarjev je plavalo po morji in vpilo na pomoč in rešitev. Z naše strani je bila zeló poškođovana ladija „Cesar“, a kmalu je bila zopet toliko popravljená, da se je mogla dalje bojevati.

Italijani vidéč, da nemajo sreče, potegnejo hitro domóv, da si ogledajo rane, ki so je dobili v krvavem boji z vrlimi Dalmatinci. Glejte otroci, to je bila zmaga na morji, s katero se avstrijsko pomorstvo po pravici ponašati more.

Dné 21. julija po póludne je bil v Visu pogreb onih hrabrih vojakov, ki so za dom in cesarja smrt storili. Ko so naš presvitli cesar Franjo Josip I. lanjskega leta hodili po Dalmaciji, hvalili so povsod zvestobo in hrabrost vrlíh Dalmatincev ter so z lastno roko položili prelep venec na spominek v krvavem boji padših Višanov. Slava jim!

iv. Tomšić.

Lisica-babica.

(Basen, iz Ruskega preložil B. R.)

Živel je kum s kumo — volk z lisico. Lisica je imela izbo od ledú, a volk od ljubja. Pride poletje in lisici se raztáje izbica. Ona gre k volku stanovanja prosit, rekoč: „daj mi kum, da pojdem samó na stolbo pred hišo!“ — „Stópi, kuma!“ Lisica gre na stolbo. Kako bi se splazila do péci? Začne izpraševati kuma — ne mahoma, nego polágoma: „ali mi daš, kum, iti v vežo?“ — „Ne, kuma, tega ne dam!“ „Daj, kumček, daj!“ — „Bodi si, pojdi!“ Spravi se v vežo. „Daj mi, kum, v izbico!“ „Ne, ne!“ Pritisne se k volku: „daj, oh daj, kumček!“ Kaj se hoče? Vzame jo v izbo. Ko pride lisica vá-njo, začne prositi na čelésnik, s čelésnika na deske na péci, z desák na sámo péč, in tako se prerije do toplega mesta.

Volk je imel krínico medú, a lisica ljubi sladkobo. Ko leží s kumom na péci, skriváje potréplje z repom. „Kuma, kuma!“ reče volk, „nekdo trka.“ „Kličejo me kam na porod,“ mrmrá lisica. „To pojdi!“ reče volk. Kuma gre iz izbe k médu, naliže se ga ter se vrne. „Kaj je dal Bog?“ izprašuje volk. — „Prvének je,“ odgovori lisica.

Drugóč zopet leží lisica na peči ter potréplje z repom. „Kuma, kaj se sliši?“ reče volk. — „Ne vém, če me zopet ne kličejo!“ „Pojdi!“ Lisica gre ter se zopet medú nalíže do sita; samo na dnu ga še malo ostane. Pride k volku. „Kaj je Bog dal?“ — „Srednjega.“ Tretjič lisica vse tako izvije volka ter políže ves med. „Kaj je dal Bog?“ povprašuje volk. — „Zadnjega.“

Potem se naredi lisica bolno ter poprosi kuma, da bi jej prinesel malo medú. Kum gre, a medú nij kaplje. „Kuma, kuma!“ zakričí volk, „méd je snéden!“ „Kaj snéden? Kdo ga je snédel? Kdo drug, nego ti?“ pristavi lisica. Volk se križa in priseza. „Dobro!“ reče lisica, „léziva na solnce ter iz katerega priteče méd, tist je kriv.“ Lézeta. Lisici se ne dá spati, a sivi volk zasmrčí na vse kriplje. Iz kume se prikaže méd, a ona ga premaže na volka, predno bi kdo mislil „Kum, kum!“ dregne volka, „kaj je to? Kdo ga je snedel?“ Volk, zdaj družega ne kaže, udá se, da je kriv.

Náte basen, a meni dajte naprstek masla.

Bela gospá.

Ne samo po Českem, Moravskem in Sleskem, nego malo ne po vsej Evropi je razširjena povest o Belej gospéj, katera se je prikazovala ljudém po gradéh in posestvih, kjer je gospodoval nekđaj slavni česki rod gospodov z Rože ali Rozenbergov ali pa njega bodi si še tako vzdaljeni sorodniki. Celó po tacih krajih so jo neki vidévali, kjer je kak Rozenberžan dalje časa bival, tako v Brlinu, v Parizu, v Lijónu, v Stokholmu in v Kodanji. A najéšeče se je prikazovala na starih Rozenberških gradovih v Henrikovem Gradci in v Krumloví na Českem, v Telči na Moravskem in na Kinsbergu na Sleskem.

Pravljica običájno tako-le popisuje Belo gospó: vitka in jako bledih lic in vznešénega, mirnega pogleda je Bela gospá, odéta je od glave do petè z belo ruho, ki jej kot závoj krije tudi del obraza; okoli telesa se jej víje pas in na njem je zavéšen zvezek ključev, s katerimi zarožljá, kadar se jej koli kaj neprijetnega pripetí. Tako jo je bilo videti jednoč v Gradci ravno o pólu-dne med oknom na starem gradskem stolpu, kamor nij bilo užé nikacih stopnic. Ljudjé so jo pozdravljali s prstom si nánjo kazóč, ali nij se jih zbala, temveč zahvaljevaje se jim, počasi se je izgubévala, dokler jim nij popolnem izpred oči izginila.

Kadar koli se je imela zgoditi kaka izména v rodbini Rozenbergov, vselej so ljudjé užé dolgo poprej videli Belo gospó, in naglo se je utrdila misel o njej, da je to dobri, k večnemu izveličanju izvoljeni duh; tako vsaj čítamo v starej rodbinskej kroniki. Kadar se je imel roditi rodbini nov član, jávila je Bela gospá užé naprej to veliko veselje ter ljubko skrbela za milo jej dete, držeč je na svojih rokah ter pevájóč mu krasne pesni, da je poprej zaspalo. Ko se je bil narodil Peter Volk Rozenberški, poslednji potomec tega slavnega rodú, prihajala je Bela gospá slehernó noč oskrbljevájóč dete, ko so njegove pestunje spale. In zgodilo se je necega večera — pozno je užé bilo — da se prebudi pestunja, ki še nij bila dolgo pri hiši ter nij poznala rodbinske ohraniteljice, ko je Bela gospa ravno ujčkala dete na rokah. Kakor bi trenil, skoči pestunja smelo k njej ter iztrgávši jej dete iz naročja, zadere se nad njo: „kaj delaš z našim detetom? Poberi se!“ Na to jej odgovorí Bela gospá: „zlóbná deklina! Kako se drzneš vprašati kaj tacega mene? Tí

si v tej hiši nekoliko dni, a jaz nekoliko vékov in to dete je dete mojega rodú. Ti in drugi s teboj me ne čestite svoje gospé, kakor se spodobi; nu, le vzemi to dete in oskrbuj je, jaz ne pridem več! Toda, kadar doraste, povédi mu, kaj sem mu dobrega storila, kako sem je obiskovala, kako sem izginila.“ Pri teh besedah se je obrnila tjà proti steni in se je razplínila kakor sopara pred očmi trepetajoče pestunje.

Predno je kdo v rodbini umrl, vselej so videli poprej Belo gospó s črnimi rokavicami na rokah. Pripoveduje se celó, da je jednoč sama privedla duhovnika, da je previdel Adama Gradskega, ležečega na smrtnej postelji.

Zeló je imela v čisli dobre nravi in domač red, ostro kaznujóč slehernega, ki bi se bil v tem pregrešil, kakor je to izkusil svoje dni domač sluga, ki je njej vkljub po svojej glavi hotel razpostaviti hišno opravo po sobi. Skupil jo je, prigromela je nanj z groznim viharjem in nevihto, takó, da je ves prestrašen moral zbežati, pustivši delo v némar.

Bela gospá je bil neki duh gospé Perhte Rozenberške, rojene 1430. l. Omoživiš se z Ivanom Lihtenštajnskimi, nij bila srečna, soprog jej je vedno očital pregrehe, na katere še nikdar mislila nij, nikar da bi je bila storila; in tega mu nij mogla pozabiti vse svoje življenje, da-si je bila sicer prav pobožna in usmiljena gospá, ki je uboge obsipávala z dobrotami. Kdor koli je njo in njena dela znal, čestil jo je in ljubil. Ko jej 1456. l. umre mož v Beči, vrne se Perhta v domovino, kjer živi kot vdova v Henrikovem Gradci, pečaje se z gospodarstvom namestu Jana in Henrika, nedoraslih sinov Menharda Gradskega, katerima je bila varuhinja. Ondaj vpapelí ogenj večji del Gradca in grad se je moral iz nova sozidati. Tu je prihajala gospá Perhta v črnej vdovskeje obleki često med delavce, opazujóč je, kako delajo ter opominjajóč je k vztrajnosti in pridnosti. „Delajte, ljudje božji — jim je čestokrat rekla — delajte, kadar bode z božjo pomočjo grad gotov, dam vam sladke kaše.“ Ko je bila prvo jesen potem stavba dodelana, pogostila je delavce ter poleg tega ukazala, naj se vsako leto odloči poseben dan, ko bodi vsakdo izmeje gradskih podložnikov pogostén v gradu. In to se je imelo zgoditi ne samo v Henrikovem Gradci, nego tudi v Krumlovi in na Telči. K takej gostiji se je sèšlo čestokrat do 5000 ljudi in vsak je dobil: gosí, hleb kruha, kos ribe, nekaj graha, sladke kaše in vré piva. Ako je pa jedi zmanjkalo in so še ljudje čakali, prejel je vsak izmeje njih primeren dar na novcih. Tej veselici so rekli „sladka kaša“ in postala je skoraj sveta dolžnost vseh poznejših gradskih posestnikov. Tudi Bela gospá, ko se je jela prikazovati, hudo se je maščevala nad onim, ki bi bil pozabil dati ljudém sladke kaše.

Poslednjič je imelo ljudstvo tako gostijo 1783. l. in od sih dob je izmènjena sladka kaša na novčni dar ubogim. Gospá Perhta je umrla 1476. l. in njeno telo je pokopano v Lihtenštajnskej raki v Beči.

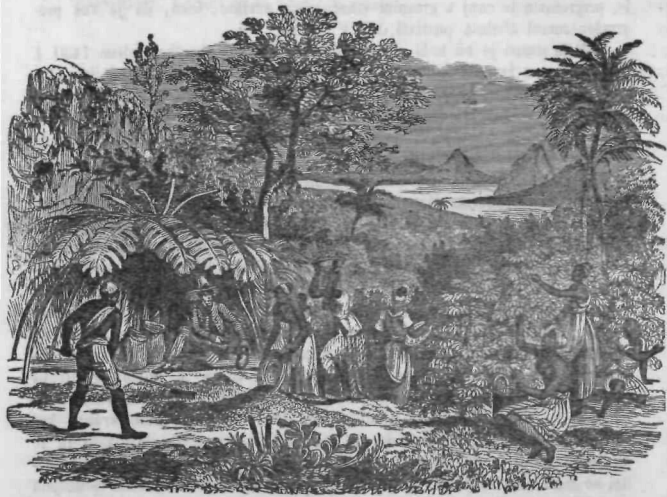
Kmalu po njenej smrti se je raznesla po Gradci pripovedka, da njen duh po gradu hodi. Videli so jo sluge, kuharji, ponočni stražnik in drugi ljudjé.

V Gradskem gradu visí še zdaj slika gospé Perhte. Tu je vpodobljena v polnej velikosti, vsa odeta v belo, sviléno obleko, toda brez závoja in brez pasa s ključi. Na glavi ima belo čépico prav tako, kakor starodavni biret doktorski. Obraz jej je prekrasen, oko ima otožen izraz, a lepa usta svedočijo o njenej dobroti.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

K á v o v e c.

V vročej Arabiji raste drevó, ki ima vedno zelene, svitle liste, in belo, prijetno dišeče cvetje, iz katerega se pozneje razvijó podolgate, rudečim črešnjam podobne jagode. Vsaka jagoda ima v sebi po dve spredaj plóčati, na hrbtu izbôčeni in kakor rog trdi zrní. To zrnje, ki se iz dozorele jagode vzame in posuší, imenuje se kavino zrnje in je medlo-zelenkaste barve. Prava domovina tega drevesa je Afrika, od koder je bilo pozneje presajeno v Arabijo, v zhodnje in zapadno Indijo. Tudi v južnej Ameriki se z nasadbo tega drevesa mnogo pečajo.

Kávovec je drevo srednje velikosti in cvetè skoraj vse leto, da-sí mu je pravi čas cvetja le meseca marca in aprila. V Arabiji, kjer se ljudjé s pridelovanjem kave največ pečajo, pusté ondotni prebivalci, da steblo doraste do primerne visokosti, ter mu le spodnje veje prirezujejo, rekoč, da so zgornje veje najboljše za dober plod. — Kadar jagode na drevesu dozore, potlej je gredó obirat. Ker so pa jagode zeló vlažne, zato jih po 5 do 6 mesecev sušé na solnci in še le potem, ko so zadosti suhe, iztrébijo z nalašč zato narejenimi valíčki zrnje iz lupin, ki je pa zopet denejo na solnce, da se suší. Kadar je zrnje popolnoma suho, denejo je na rešeto, da je očistijo vsega smetjá. A pómneti je treba, da vse jagode ne dozrévajo ob istem času, zatorej je treba drevo po večkrat obirati, navadno vsakih 5 ali 10 dni. Kavino zrnje treba da je vedno na suhem in zračnem kraji, drugače se rado izpridi.

Na ta način pridobljeno zrnje spravljajo v vreče in je razpošiljajo po vseh krajih svetá. — A čimu? Da je na ognji sprázimo, potlej zmeljemo, v vrelej vodi skuhamo, z mlekom pomešamo in s cukrom osladimo, ter dobimo pijačo, ki jej pravimo kava. Kavó so začeli najprej piti v Aziji v 15. stoletji, a v Evropi v 16. stoletji. Dandanes se kave prav obilo izvozi v Evropo. Prve kavarne so bile napravljene v Carigradu 1554. l. V Londonu so naredili prvo kavarno 1652. l., v Pragi na Českem 1710. l. Na Dunaji je prvi odprl kavarno 1683. l. neki Poljak po imenu Kolčicki. Kavó pijejo dandanes po vsej Evropi in gotovo je malokdo med vami, da bi je ne bil še nikoli pil. Kavó pijemo ali sámó t. j. črno ali pa z mlekom pomešano, ki jo imenujemo belo kavó.

Kávovec raste dandanes užé po vseh zemljah vročega pasa, a največ se pečajo z obdelovanjem tega drevesa v Arabiji, v zhodnej in zapadni Indiji in v južni Ameriki. Žetev opravljajo muri (črnci), kakor vam to kaže današnja slika. Pravijo, da jeden sam mur na dan lahko nabere po pol Hektolitra kave. V Evropi se vsako leto porabi do tri milijone angličanskih centov kavinega zrnja, kar je tudi vrjetno, ako pomislimo, da dandanes užé skoraj vsak človek pije kavó.

I. T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Hrvatje, ki živé v južni Ameriki) osnovali so si društvo pod imenom „Slava“ in sicer v mestu Callao, ki je najimenitnejše primorsko tržišče v južno-amerikanski republiki Peru. Ti Hrvatje so naročeni na hrvatske časopise in knjige, ter je prav pridno čitajo. Da-si zeló oddaljeni od svoje domovine, ipak se zanimajo za hrvatski národ. To je lepó! To so pravi in pošteni Hrvatje ter vredni, da jim tudi mi zakličemo: Živili!

(Strahovito leto). Dné 24. junija 993. leta nehala je deževati in nij bilo niti kapljice dežja v celej Evropi do 9. novembra istega leta. Povestnica se ne spominja toliko časa brez dežja. Nasledki tej suši so bili glad in obéna kuga pri ljudéh in živalih. Bog nas varuj takega leta!

(Za oči). Ne čitaj in ne šivaj na solnci, tudi ne v mraku ali pri mesečini, ker je zeló škodljivo. Bolne oči drži na posodo, napolnjeno s čisto, hladno vodo.

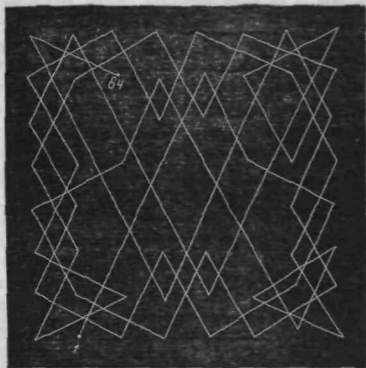
Kratkočasnice.

* Oče so imeli v mestu malopridnega sina, ki se je rokodelstva učil. Necega dne dobijo od njega pismo, ki se je glasilo ovako: „Ljubi oče! Včeraj v pondeljek sem bil tožen zaradi dolžnih 20 gold., danes v torek vam pišem, in jutri v sredo dobite moje pismo; ako mi v četrtek ne pošljete denarjev, ne bom imel v petek 20 gold., da bi v soboto plačal svoj dolg, in tako bom v nedeljo zaprt, ter prosim da me obiščete v ječi, ako pridete v mesto. Toliko vam v tolažbo piše vaš sin — Lenobovič.

* Popotnik idóč mimo hiše, pred katero se je igrala púnička, vpraša jo: „čigavasi, púnička?“ Dekletce odgovori: „atejeva in mámina!“ „Si li tudi kaj pridna!“ — „O da, pridna sem pridna, užé sama sama tav tav!“

* V Radohavasi na Dolenjskem je bil somenj. Priletel človek, ubožno oblečen in gluh je nesel koš hrušek na prodaj. „Mož, kaj nesete?“ vpraša ga popotnik. — „Radohavas!“ — „A kam!“ — „Hrušek,“ odgovori gluhec. A. Š.

Rešitev skakalnice v li. „Vrtčevem listu“.

Ako vlečeš od 1. kvadratika do kvadratika 65, in si zapisuješ zlog za zlogom, dobiš naslednjo rešitev:

Kadar davno že pokrila
Tiha boče me gomila,
Naj še pesem ta pričuje,
Vnukom poznim oznanuje:

Da sem ljubil domovino
S srcem zvestim le edino,
In za mater to preblago
Dal bi bil življenje drago.

Jož. Cimperman.

Prav so jo rešili: Gg.:
F. Kr. v Sevnici; Fr. Fk. pri sv.
Jakobu v slov. gor.; Anton Ba-
tagelj, kaplan v Štjaku; Marko
Kovšca, učitelj v Kropi; Alojzij
Škoda iz Zaplaza; Vladimir Ži-
tek, dijak v Ptuj; — Marija
Wessner, učiteljica v Kostanjevici;
Žaneta Pirc, gospodična v Trzin; —
Marija Borštnik, gospodična v
Šmarji na Dolenjskem; Viljelma
Franko, góspica v Tolminu in
Olga Haring, góspica v Črnomlju.

Vabilo k naročbi.

Denašnji list dovršuje užé šesto „Vrtčevo“ leto.

Kdor naš list pozná, vsak pristane, da smo storili vse, da bi se „Vrtec“ odlikoval ne samo po vnanjem lici, nego tudi po tvarini, katero donáša mladim čitateljem, izpodbujáje k znanstvu in krepostim, k značajnosti, poštenosti in bogobjubnosti. V tem težavnem poslu se nijmo bali ni truda, ni obilnih stroškov za lepe slike, s katerimi smo „Vrtec“ krasotili vse leto.

A še posebno se je „Vrtec“ letos odlikoval z muzikalnimi prilogami. Prinesel je našej slovenskej mladini 23 lepih napevov v posebnih prilogah, kar nam je tiskarske troške zeló pomnožilo.

Ravno tako in še bolj trudoljubivo hočemo delati po novem letu, ako nam dragi Bog zdravje podéli in od prijateljev nežne slov. mladine dá krepke podpore.

„Vrtec“ ostane še vedno to, v kar je odménjen, namreč: slovenskej mladini v poduk in zabavo.

Zatorej prosimo vse slovenske prijatelje in prave rodoljube, da nam v obilnem številu z naročnino priskočijo na pomoč.

„Vrtec“ stoji za vse leto samo po 2 glđ. 60 kr., a za pol leta po 1 glđ. 30 kr.

Naročnina naj se nam še ta mesec pošlje, da moremo število listov priréditi.

Pri tej priložnosti prosimo, da bi naši čestiti gg. naročniki tudi segli po „gledaliških igráh za slovensko mladino“. Kdor naročnini 20 kr. priloži, dobode takój po pošti prvi zvezek gledaliških iger, obsezajóč prelepo igro: „Star vojak in njegova rejenka“.

Naročnina se najhitreje ter najceneje pošilja s poštnimi nakaznicami (Postanweisung), ki se na vsakej pošti dobivajo po 5 kr.

Uredništvo „Vrtčevo“,
v Lingarjevih ulicah, hišna št. 1.